

Sveriges Hembygdsrörelses grundsyn

Hembygdsrörelsen är en del av det levande samhället. Den skapar broar mellan det förgångna, nutiden och framtiden.

Hembygdsrörelsen har ett humanistiskt och demokratiskt synsätt. Den är öppen för alla, oavsett bakgrund. Den respekterar kulturarvets skiftande former i tid och rum.

Hembygdsarbetet skapar gemenskap, trygghet och identitet. Intresset för kulturarvet är drivkraften i engagemanget för hembygden. Här möts alla generationer.

Hembygdsrörelsens miljöpolicy

Hembygdsrörelsen är med ca 430 000 medlemmar en av Sveriges största folkrörelser, en kultur- och miljöorganisation med förankring i hela landet och en lång tradition av folkbildning. Det lokala kulturarvet som förvaltas bär en helhetssyn på landskapet, kunskaper och värderingar med stor betydelse för synen på energi- och materialhantering och människans relation till naturen. Rörelsen är genom detta en betydande kraft i samhället och i arbetet för en hållbar utveckling.

Hembygdsrörelsen sprider kännedom om historiska förhållanden och förhållningssätt och vill vara en mötesplats för dialog, kultur och samverkan. I verksamheten bjuder man in till kunskapsutveckling kring historiska perspektiv, resursförvaltning, värdegrundsvillkor och försörjningsfrågor. Samverkan med andra ideella organisationer och kulturaktörer, politiker och myndigheter är sedan länge etablerad. Via dessa kanaler bidrar rörelsen till planering och utveckling och är en pådrivande kraft i samhällets omställning till en hållbar utveckling.

Miljöperspektivet är en viktig del av verksamheten inom Sveriges Hembygdsförbund. En minskad miljöpåverkan eftersträvas så långt som möjligt genom konkreta val av material- och energibesparande alternativ vid upphandling av varor och tjänster, avfallshantering och genomförande av verksamheten.

Miljölagstiftningen och andra regler för miljöhänsyn ses som en miniminivå. Genom information, utbildning och dialog stimuleras till ökad kunskap, engagemang och ansvar för en aktiv miljöhänsyn hos alla medlemmar och samverkansparter. Kunskap om Sveriges miljömålsarbete sprids och utvecklas inom rörelsen. Arbetet utvärderas och utvecklas kontinuerligt.

Hembygdsrörelsens arbetsprogram

Sveriges Hembygdsförbund har beslutat att arbeta inom tio verksamhetsområden varav de första fyra är prioriterade.

Synliggöra genom utställningar, guidningar, visning, information och marknadsföring föra ut kunskap om kulturarvet och hembygdsrörelsens arbete till rörelsen och samhället

Värna förhindra ingrepp i värdefulla miljöer, bevaka politiken, opinionsbildning

Tillgängliggöra skapa åtkomst för alla oavsett kön, ålder, etnicitet eller funktionshinder

Främja främja intresset för kulturarvet hos olika grupper, t ex barn och ungdomar, turister

Utforska samla, inventera, kartlägga, dokumentera kulturarvet.

Bevara vårda samlingar, byggnader, arkiv, miljöer, seder, bruk, kunskaper m.m.

Bruka traditioner och fester, stadsvandringar, kulturstigar, föreningsliv och gemenskap.

Förnya nya samlingar, byggnader m.m. Förnyelse av kulturarvet.

Utveckla metoder för bevarande, vård, utställning, iscensättning, pedagogik m.m.

Arbeta med demokrati och organisationsutveckling verka för kontinuitet i kunskapsutveckling, för utvecklande arbetsformer, goda demokratiska spelregler och för att medlemmarnas engagemang och kunskap tas tillvara.

Riktlinjer för

Södermanlands hembygdsförbund enligt stadgarna från den 7 maj 2011

Södermanlands hembygdsförbund är det samlande organet för hembygdsrörelsen inom Södermanlands län. Dessutom finns ett antal sidoanslutna hembygdsföreningar från angränsande län.

Förbundet ska arbeta för

- att kunskapen om och känslan för hembygdens kultur- och naturarv fördjupas och förs vidare till kommande generationer.
- att kultur- och naturhistoriska minnen och miljöer tas till vara och görs tillgängliga för alla.
- att kulturarv, miljö, tradition och hävdvunnen sed skyddas vid planering och förändring av samhället.
- att med kunskap om kultur- och naturarvet aktivt delta i forandet av framtidens hembygd.

Medlemsverksamhet

Plan för verksamhetsåret

- Förbundet planerar anordna träffar med föreningarnas ordföranden och andra förtroendevalda för information, inspiration och erfarenhetsutbyte.
- Kontaktverksamhet mellan förbundets styrelse och hembygdsföreningarnas dito genom besöksinsatser kommer att fortsätta.
- Ansvarigt försäkringsombud för Hembygdsförsäkringen är tillsvidare Lars Johansson.
- Kretsmöten ska uppmuntras för att stärka rörelsen i kommunerna och underlätta kontakter med företrädare för kommunen och andra samarbetsparter.
- Kursen Kunskap och utveckling (ABC) marknadsförs i de kretsar som inte genomför den. Länskursen genomförs under 2013.
- Uppmuntra medlemsföreningarna att skriva egna föreningens historia inför SHFs jubileum 2016.
- Förbundet avser att utveckla ett arbetsätt som är mer lyhört för medlemsföreningarnas behov av kurser och annan verksamhet.
- Öka samarbetet med studieförbund för att de ska kunna ta över en del av kurs- och cirkelverksamheten både på läns- och kretsnivå.
- Arbetsgrupper tillsätts med specificerade arbetsuppgifter. Under året kommer följande grupper att arbeta med:
  - **Barn- och ungdomsverksamhet**
  - **Datorn i hembygdsarbetet**
  - **Redaktionskommitté för årsboken**
  - **Redaktionskommitté för Dymlingen**
- Nya arbetsgrupper tillsätts efter behov. Arbetsgruppernas uppgift är att bevaka, följa upp och föreslå åtgärder inom respektive områden.
- Förbundet planerar ett fortsatt arbete med information, konferenser och erfarenhetsutbyte inom områdena
  - **Natur- och miljöarv**
  - **Hembygden i staden**
  - **Turism**

Strategi

- Hembygdsrörelsens verksamhet behöver utvecklas så att vi når nya grupper som tidigare inte mött det svenska kulturarvet i hembygdsmiljö. Genom att nå flera och nya grupper kan vi dels sprida kunskap om platsen och människorna på den och dels kan vi därigenom nå nya medlemmar som kan bidra till att utveckla vår syn på hembygden.
- Förbundets verksamhet ska i större utsträckning än tidigare genomföras i samarbete med andra organisationer. En del som hembygdsrörelsen av tradition samarbetar med, men även med nya organisationer vilket bidrar till att skapa nya nätverk för utbyte av information, utveckling och kunskap.
- För att nå nya grupper och besökare behöver hembygdsrörelsen hitta nya platser, nya arenor, att verka på. Det kan vara på webben, i köpcentrumet eller hos en annan förening.
- Hembygdsrörelsen deltar i samhällsdebatten och fungerar som remissorgan.
- Lokala projekt i samarbete med andra organisationer på hemorten.
- Anordna kurser, konferenser och/eller informationsmöten i sådana områden som skriftproduktion, bidragsansökning, turism m m.
- Dokumentation av den egna hembygden att användas i skolarbetet på olika nivåer, förslagsvis i samarbete med skolans lärare.
- Insatser för det hållbara samhället vad gäller ekologi, ekonomi och social gemenskap.

Sörmlandsbygden och Dymlingen

Plan för verksamhetsåret

Sörmlandsbygden

- En ny årsbok 2014 ska vara klar att distribueras i slutet av november 2013. Den kommer under året att finnas tillgänglig för visning och försäljning vid alla förbundets arrangemang och i möjligaste mån i samband med medlemsföreningarnas evenemang.
- Återförsäljare ska erbjudas att sälja på kommission och förbundet ska marknadsföra årsboken som gåva eller present vid uppvaktning, avtackning och representation för föreningar, företag och andra organisationer.
- Lämpliga representanter för olika myndigheter och organisationer ska få årsboken.
- Förbundet arbetar med att utveckla marknadsföringskampanjer på platser behandlade i boken och via hembygdsföreningarna.
- För att hitta flera prenumeranter skall förbundet söka nya målgrupper att marknadsföra boken mot.
- Som förmåner för prenumeranter inbjudes dessa till sommarkursen och deltar i ett prenumerationslotteri.
- Möjligheten att bli prenumerant ska kontinuerligt underlättas.
- Förbundet ska arbeta för att göra Sörmlandsbygden tillgänglig på så många platser det är möjligt genom till exempel bibliotek och bokhandlare.
- Ett register över artiklar i Sörmlandsbygden ska hållas aktuellt och tillhandahållas genom hemsidan samt i utskrivnen form.
- En presentationsbroschyr för innevarande års bok ska tillhandahållas för föreningarna m fl.
- En redaktionskommitté skall finnas för att i samverkan med årsboksredaktören diskutera "Sörmlandsbygdens" innehåll och utformning.

Dymlingen

- Dymlingen ges ut i fyra nummer med information till medlemsföreningarna, prenumeranter och andra intresserade av hembygdsrörelsen.
- Nummer 2 av Dymlingen, Sommarprogrammet som presenterar föreningarnas aktiviteter under sommarperioden, ska vara klar att distribueras senast till Gammaldags Malmköpings Marknad.
- Sommarprogrammet distribueras till föreningar, prenumeranter, turistbyråer, hembygdsgårdar, bibliotek med flera. Tidningen skall gälla aktiviteter den 6/6 - 30/9.
- Dymlingen skickas till de personer föreningarna namnger, sammanlagt max 20 stycken för helanslutna och tre stycken för sidoanslutna föreningar utan kostnad. Föreningarna kan välja att få alla eller del av utskicket i paket för egen distribution och utdelning i t ex lokala väntrum.
- Dymlingen publiceras även på hemsidan i PDF-format
- Föreningarna ska uppmanas att skicka in mer material för Dymlingen.

Strategi

- Hembygdsförbundet behöver genom nya nätverk nå nya grupper som kan vara prenumeranter av Sörmlandsbygden. Genom att synas på nya platser kan även nya människor finna boken.
- Målet med innehållet i Sörmlandsbygden är att det på ett spännande sätt presenterar vår heterogena kultur och historia i all dess mångfald.
- För att skapa större möjligheter för Dymlingens utveckling måste ett ekonomiskt strategiskt arbete fortlöpa.

- Alla föreningsmedlemmar ska bli prenumeranter på årsboken.
- Boken ska finnas på alla länets skolor.
- Fler nummer av och mer debatt i Dymlingen.
- Sörmlandsbygden och Dymlingen presenteras på hembygdsföreningarnas årsmöten.
- Potentiella annonsörer från hela länet med anknytning till bokens artiklar kontaktas.

- Dymlingen till alla föreningsmedlemmar vid något tillfälle.
- Hitta nya vägar att använda för att marknadsföra våra produkter genom hembygdsföreningarna.
- Hembygdsföreningarnas medlemmar ska kunna köpa Sörmlandsbygden till rabatterat pris.
- Större del av kostnaden för Dymlingen och Sörmlandsbygden bärs av annonsörer och sponsorer.

Möten

Plan för verksamhetsåret

- Möten och träffar genomförs i den omfattning som stadgarna, verksamheten och praxis kräver.
- Årsmöte hålls den 4 maj med redovisning av verksamhet och ekonomi, utdelning av förtjänsttecken samt val av styrelse m m enligt stadgarna.
- Höstmötet för år 2013 är planerat till den 16 november. Då antas verksamhetsplan och budget för år 2014.
- Styrelsens heldagsmöte sker hos en hembygdsförening i länet.
- Södermanlands hembygdsförbund ska vara representerat vid riksförbundets stämma i Sundsvall 2013.
- Kanslipersonalen deltar i träffar för motsvarande personal från andra förbund.
- Valda ledamöter i styrelse och personal deltar i träffar med Hembygd Öst (samarbete mellan länsförbunden i Stockholm, Västmanland, Uppland, Gotland, Östergötland och Södermanland).
- Ledamot av styrelsen deltar i minst ett möte med de olika kommunkretsarna efter inbjudan.
- Förbundet representeras vid medlemsföreningars jubileer efter inbjudan.
- Kansliet tar fram en lista med lokaler i länet som är lämpliga för års- och höstmöten.

Strategi

- För att öka deltagandet vid dessa möten har förbundet för avsikt att utveckla och göra dem mer engagerande.

Information

Plan för verksamhetsåret

- Förbundets hemsida ska presentera den aktuella verksamheten, ange länkar till andra hemsidor. Den ska vidare informera om medlemskap och marknadsföra Sörmlandsbygden och Dymlingen.
- Föreningarnas funktionärer kan anmäla sig till en E-postlista för miljövänligt och snabbt mottagande av information.
- Uppgifter om föreningarnas ordförande och postmottagare sammanställs till en kontaktkatalog vid halvårsskiftet som delges föreningarna, kommuner, bibliotek och andra intresserade.
- Media förses med lättpublicerat material då vi har angelägen information vi vill nå ut med.
- Arbeta med att sprida kunskap om den löpande evenemangskalender för föreningarnas hela årsprogram som finns på den nya Hembygdsportalen.
- Uppmuntra föreningarna att starta en hemsida i Hembygdsportalen.
- En roll-up med hembygdsrörelsens grundsyn och information och den sörmländska hembygdsrörelsen lånas ut till föreningarna och andra intresserade.
- En broschyr om förbundets verksamhet och vår roll i den sörmländska hembygdsrörelsen hålls uppdaterad och distribueras vid lämpliga tillfällen.

Strategi

- Förbättrad kontakt med media för utbyte av information.
- En grafisk form framarbetas för hembygdsförbundet.
- En presentation av hembygdsrörelsen anpassad för hembygdsföreningarna tas fram och distribueras.
- Förbundet söker och etablerar personliga kontakter inom media.

Kansli

Plan för verksamhetsåret

- Förbundet ska ha ett kansli så bemannat, utrustat och tillgängligt att verksamhetsplanens mål kan uppfyllas.

Kansliet har till uppgift att:

- verkställa styrelsens och presidiets beslut samt sköta administration och den ekonomiska redovisningen enligt gällande bestämmelser och praxis.
- besvara/vidarebefordra frågor från medlemsföreningar och allmänhet samt vara föreningarna behjälpligt inom aktuella hembygdsfrågor.
- vara utrustat med tillräckligt uppdaterad utrustning och programvara.
- samla in informationen från föreningarna och att planlägga detta till tid och form. Anledning till insamling av uppgifter från medlemsföreningarna ska förklaras.
- bevaka och förmedla information från Riksförbundet.

Strategi

- Två heltidstjänster på kansliet

Verksamhetsplan
Budget
Södermanlands hembygdsförbund
2013